

EL CASTELL DE CASTELLET AVUI

Situat a un privilegiat enclavament natural, envoltat per l'espai natural del parc del riu Foix, a la cua del pantà que per les seves característiques ofereix a les seves riberes, un hàbitat idoni per a una variada fauna aviar, el castell de Castellet proporciona les millors condicions per a dur a terme sessions de treball i conferències en un ambient de gran recolliment i concentració. Aquest fet atorga al Castell de Castellet un valor afegit com a lloc de comunicació d'idees i experiències.

Gràcies a la labor mampresa en la recuperació del castell de Castellet i als nous usos adjudicats, aquest Bé d'Interès Cultural ha esdevingut un model de rehabilitació sostenible.

El castell de Castellet no només allotja la seu de la **fundació abertis**, sinó que a més pretén convertir-se en un element dinamitzador de la comarca, i un espai de difusió del coneixement, en el què es generin noves idees, s'aprenguin nous coneixements, s'estableixin lligams, i s'estimuli l'interès pel patrimoni cultural i natural.

Un castell adaptat a la realitat actual

La rehabilitació del castell de Castellet, que acull bona part de les activitats de la Fundació, no ha perjudicat la seva imatge històrica, sinó tot el contrari: com que ha recuperat l'estructura que tenia, ha augmentat més la notorietat dels seus elements originals, especialment la torre del segle X i la muralla de Llevant del segle XV. A més de donar un nou ús al castell, es dignifica el seu passat, potenciant la seva història com a element dinamitzador de l'entorn i paradigma en la gestió del patrimoni sostenible.

La seva vinculació al camí, a la Via Augusta, posada en evidència després de les campanyes d'excavació arqueològica del 2007 i 2008, acreix el seu valor d'enclavament amb 25 segles d'ocupació continuada.

La rehabilitació del castell es va fonamentar en quatre paràmetres bàsics:

- Excavació arqueològica, estudi d'estructures antigues i museïtzació de les d'entitat històrica més gran.
- Conservació i restauració dels elements originals que defineixen la monumentalitat del castell.
- Recuperació volumètrica de les antigues estructures identificades, on es concentren les funcions dels nous usos que té el castell, procurant que la seva estètica no sigui discordant amb el conjunt monumental.
- Restauració i adaptació de les estructures construïdes entre 1928 i 1930, que representen una notable recreació medieval.

Per a poder acomplir les seves noves funcions, el castell rehabilitat s'ha dividit en dos sectors de característiques diferenciades i corresponents a les seves diferents èpoques d'origen: l'edifici de la Història i l'edifici del Coneixement. El primer està situat sobre l'antic castell del segle XI i integrat per les sales construïdes arran de la restauració de 1928-1930 a l'estil neomedieval. A aquesta part de l'edifici s'ha instal·lat una exposició, que il·lustra la història del castell des dels seus orígens fins els nostres dies. A més, conté una gran estança original del segle XI i una latrina que evidencia l'ús de vivenda de la fortalesa. A les altures recuperades, segona i tercera plantes, trobem la sala polivalent, amb sortida a una terrassa amb espectaculars vistes sobre al Pantà de Foix i sobre la plana del Penedès, i la sala del patronat.

A l'entrada d'aquest edifici, i sota el paviment d'un ampli pati orientat a ponent, s'han conservat estructures palatines del segle XV que s'han pogut identificar després de la campanya d'excavació arqueològica de l'estiu de 2007 i que havien quedat amagades per la rehabilitació del segle XX.

L'edifici del Coneixement, totalment de nova planta, ocupa l'espai i volum del palau construït al segle XIII-XIV. L'estructura del nou edifici es basa en criteris estrictament funcionals, que respecten escrupolosament els elements del vell castell que han sobreviscut a la història. Els diferents espais i aules d'aquest edifici es destinen a funcions polivalents com ara conferències, sessions de treball, seminaris i diferents actes de la Fundació.

L'edifici del Coneixement acull la Sala Fòrum, amb capacitat per a 70 persones, la sala Aula, amb capacitat per a 26 i la sala Seminari Permanent amb capacitat per a 14 persones. Una sèrie de pantalles multimèdia permeten utilitzar sistemes de reproducció d'alta tecnologia. A la planta baixa, la secretaria ofereix les instal·lacions tecnològiques necessàries per a donar servei a l'organització de qualsevol tipus de jornada.

Sota aquest edifici, al seu cantó est, s'han museïtzat les restes dels murs del que va ser la fortalesa en època iber romana (s. IIIaJC-s.IIdJC).

Nous usos del Castell de Castellet

Després d'haver finalitzat el procés de rehabilitació, la voluntat de la **fundació abertis** es centra en que aquest edifici històric es converteixi en un paradigma de la gestió sostenible del patrimoni. Per aconseguir-ho, va ser necessari dotar el castell de noves funcions i usos, capaços d'assegurar la seva conservació. Per aquest motiu,

anualment es dissenya i planifica la realització de diverses activitats amb un doble objectiu: garantir el manteniment del castell i oferir a diferents persones, grups i entitats la possibilitat de gaudir d'aquest edifici com a lloc de reflexió, de debat o de trobada.

La celebració de jornades, simposis i conferències en què es presenten els estudis promoguts per la **fundació abertis** és la principal activitat que acull el castell. Amb aquest tipus de jornades pretenem afavorir el diàleg i l'intercanvi d'opinions entre diferents persones i grups, que, sens dubte, constitueix un element molt enriquidor amb el qual millorar la nostra comprensió sobre determinades problemàtiques. Fruit d'aquestes trobades, és la col·lecció d'opuscles "Reflexions des de Castellet", que recullen les conclusions de les més significatives.

A més d'aquestes jornades, es duen a terme altres activitats que pretenen acostar el castell a un nombre més gran de persones i, al mateix temps, sensibilitzar sobre la importància de conservar el valuós patrimoni històric del nostre país. Aquestes activitats són:

- Obertura a la visita pública per mitjà de visites guiades tots els caps de setmana.
- Jornades de portes obertes a petició de l'Ajuntament de Castellet i la Gornal, coincidint amb els mercats medievals o la Festa Major,.
- Celebració d'actes culturals, en cessió gratuïta a entitats sense ànim de lucre.
- Conferències i jornades organitzades per entitats de prestigi com ara Creu Roja, Fundació Carolina o diferents universitats del país i institucions públiques

Amb aquestes activitats, la **fundació abertis** complementa el seu objectiu principal d'impulsar la creació i difusió del coneixement. Aquesta labor, en la qual han de participar nombroses institucions públiques i privades que abastin altres àrees del coneixement, ens ha de permetre avançar cap a un desenvolupament equilibrat pel conjunt de la societat.